

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2003 M. BIRŽELIO 25 D. NUTARIMO NR. 817 „DĖL
ŪKININKŲ ŪKIŲ REGISTRO NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO
(TAP NR. 21-29(2); TAIS NR. 20-16674(3))**

2021-03-05 Nr. NV-417

Vilnius

1. Projekto rengėja – Žemės ūkio ministerija (ŽŪM).

2. Projekto tikslas – suteikti teisę ūkininkams, savivaldybių administracijų ir seniūnijų darbuotojams atnaujinti ūkio duomenis teikiant einamųjų metų paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraišką Paraiškų priėmimo informacinėje sistemoje (PPIS), jei ūkininko ūkyje nuo paskutinio duomenų atnaujinimo dienos neįvyko pokyčių.

3. Dabartinė situacija:

- Vyriausybės nutarimais nustatyta, kad vadovaujančioji Ūkininkų ūkių registro tvarkymo įstaiga ir jame tvarkomų duomenų *valdytoja* – ŽŪM. Registro tvarkymo įstaigos ir jame tvarkomų duomenų *tvarkytojai* – VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras bei savivaldybių administracijos.

- Ūkininkų ūkių registro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registro (toliau – *Valdų registras*) nuostatuose yra numatytas reikalavimas ūkininkams ir žemės ūkio valdos valdytojams (toliau – pareiškėjai) atnaujinti *ūkininko ūkio* ir *žemės ūkio valdos* duomenis kartą per kalendorinius metus. Atnaujinti ūkio ar valdos duomenis pareiškėjai privalo net ir tuo atveju, jei ūkio ar valdos duomenys po paskutinio jų duomenų atnaujinimo nepasikeitė.

- Registro duomenų tvarkymas ir pasėlių deklaravimas atliekamas prisijungus prie skirtingų programų – *Valdų registro ir Ūkininkų ūkių registro portalo* bei PPIS, bet prieigą prie abiejų programų turi tie patys savivaldybių darbuotojai. Pasėlių deklaravimo laikotarpiu savivaldybių administracijų darbuotojų užimtumas ženkliai padidėja, to pasekoje dėl techninių aplinkybių jie ne visada gali atnaujinti ūkio ar valdos duomenis. Tokiu atveju ūkininkams tenka pakartotinai vykti į savivaldybę dėl ūkio duomenų atnaujinimo (galimybė prisijungus el. būdu tvarkyti savo ūkio ir (ar) valdos duomenis naudojasi tik apie 3 proc. pareiškėjų).

- Galimybė *žemės ūkio valdų* duomenis atnaujinti teikiant einamųjų metų paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraišką PPIS, jei nuo ankstesnio valdos duomenų atnaujinimo iki paraiškos pateikimo dienos valdoje neįvyko pokyčių, atsirado 2011 m. Tačiau, dabartiniame teisiniame reguliavime neįtvirtinta analogiška galimybė atnaujinti *ūkininko ūkio* duomenis.

4. Projekto esmė: siūloma atlikti Ūkininkų ūkių registro nuostatų pakeitimą, suteikiant teisę ūkininkams, savivaldybių administracijų ir seniūnijų darbuotojams atnaujinti *ūkininko ūkio* duomenis teikiant einamųjų metų paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraišką Paraiškų priėmimo informacinėje sistemoje, jei nuo paskutinio ūkio duomenų atnaujinimo iki paraiškos pateikimo dienos ūkininko ūkyje neįvyko pokyčių, taip pat papildyti nuostatomis dėl atvirų duomenų rinkinių sudarymo ir jų teikimo visuomenei.

Pažymėtina, kad visi ūkininkai, deklaruojantys pasėlius, yra įregistravę valdas, todėl priėmus šiuos Ūkininkų ūkių registro nuostatų pakeitimus pareiškėjas vienu apsilankymu savivaldybės administracijoje galės deklaruoti pasėlius, atnaujinti valdos ir ūkio duomenis – tai optimizuotų savivaldybių administracijų darbuotojų darbą ir sumažintų pareiškėjams administracinę naštą.

Dėl Valdų registro ir Ūkininkų ūkių registro sujungimo tikslingumo

- Projekto teikime pažymima, kad 2014-2016 m. šis klausimas buvo nagrinėjamas ŽŪM tarpinstitucinėje darbo grupėje, kurioje buvo priimtas sprendimas, kad sujungti abu registrus neracionalu. Todėl, kaip alternatyva, sukurtas ir nuo 2018-03-19 pradėjo veikti bendras *Valdų registro ir Ūkininkų ūkių registro portalas* (toliau – Portalas), kuris žemės ūkio valdų valdytojams, ūkininkams bei Valdų registro ir Ūkininkų ūkio registro tvarkytojams padeda mažinti administracinę naštą ir labiau užtikrina duomenų aktualumą, – jei asmuo yra registruotas abiejuose registruose ir yra prisijungęs prie Portalo registrų objektų duomenų naujinimo metu, registrų tvarkytojai arba pats ūkininkas vienu metu mato abiejų registrų objektų duomenis ir tuo pačiu atitinkamai gali juos atnaujinti.
- Registrų sujungimas sąlygotų bent 7 įstatymų, 10 Vyriausybės nutarimų ir per 50 institucijų įsakymų pakeitimo poreikį.
- Registrų sujungimo laikotarpio, kuris galėtų trukti iki 4 metų, administravimo kaštai padidėtų VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centrui (ŽŪIKVC) bei pareikalautų papildomų apie 0,5 mln. Eur valstybės biudžeto asignavimų. Po šio pereinamojo laikotarpio, ŽŪIKVC išlaidos dėl sujungtų registrų administravimo, palyginus su 2020 m. išlaidomis, kasmet galėtų sumažėti tik apie 10 proc. Projekto teikime pateikiama informacija apie įvairias problemas, su kuriomis susidurtų ūkio subjektai, institucijos, sujungus registrus į vieną.
- Atsižvelgiant į tai, kad jau dabar veikia Portalas, ir į tai, kad faktinis registrų sujungimas pareikalautų papildomų biudžeto asignavimų ŽŪM bei kitoms institucijoms, kurios šiuo metu naudoja abiejų registrų duomenimis, didelio kiekio teisės aktų pakeitimo, ilgo pereinamojo laikotarpio, kiltų rizikos dėl ūkininko statuso praradimo ir atsirastų galimų neigiamų pasekmių Europos Sąjungos paramos žemės ūkiui administravimui, ŽŪM vertinimu, netikslinga sujungti abu registrus į vieną registrą.

5. Derinimas: suderinta be pastabų su Valstybine duomenų apsaugos inspekcija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centru, Lietuvos savivaldybių asociacija, Nacionaliniu kibernetinio saugumo centru, VĮ Registrų centru; atsižvelgta į Teisingumo ministerijos pateiktą pastabą.

ŽŪM pakartotinai teikia Projektą, patikslintą įvertinus 2021-02-02 Tarpinstitucinio pasitarimo sprendimą (apsvarstyti Ūkininkų ūkių registro ir Žemės ūkio ir kaimo verslo registro sujungimo galimybes) ir Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pateiktas pastabas.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė antrinėje išvadoje pateikia dvi tikslinamojo pobūdžio pastabas (tarp jų – siūlo Projekte numatyti, kad pakartotinai naudoti tinkamus registro dokumentus susistestina ir sudaro skaitmeninių dokumentų rinkinius registro *tvarkytojas*, o ne *valdytojas*).

6. Atitikimas Vyriausybės programos nuostatomis – tiesiogiai neįgyvendina.

7. Dalykinio vertinimo išvada – atsižvelgiant į 2021-02-02 Tarpinstitucinio pasitarimo sprendimą ir Projekto rengėjų pateiktą pagrindžiančią informaciją dėl Valdų registro ir Ūkininkų ūkių registro sujungimo tikslingumo, siūlytina klausimą pakartotinai aptarti Tarpinstituciniame pasitarime, iki kurio Projekto rengėjai įvertins Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pateiktas pastabas.

Ekonomikos politikos grupės patarėjas

Vaidas Talačka

Vaidas Talačka, tel. +370 706 63722, el. p. vaidas.talacka@lrv.lt